

Edison Klassiek Gala 2012

De Edison Stichting kan tevreden zijn. Het Edison Klassiek Gala 2012 was er een zonder dissonanten, relletjes of andersoortige uitglifiers. Was het daarmee een saai evenement? Integendeel. Het gala focuste op datgene waar het bij de Edison om draait: het bekronen van musici en geluidsdragers van uitzonderlijke kwaliteit.

De Edison mag dan de oudste muziekprijs van Nederland zijn (en klassieke muziek gaat nog veel verder terug), maar als dit gala één ding duidelijk maakte, dan was het wel dat een hele nieuwe generatie musici zich vol overgave op dit genre – in zijn volle breedte – stort. Dit bleek niet alleen uit veel van de optredende artiesten. Ook Tijn Beckand, die het gala voor het eerst presenteerde, liet een frisse wind door het programma waaien.

Prelude

Edison-directeur Paul Solleveld zou iedereen welkom heten en Beckand aankondigen. Hij had echter te verstaan gekregen dat zijn spreektijd maar zeer beperkt was. Er moest immers nog een promo worden opgenomen voor de live-uitzending van het gala op tv en voor de mensen in de zaal was ook nog een 'voorprogramma' gepland. Solleveld hield het dus kort, waarna Beckand de avond vervolgens uiterst luchtig en informeel opende. Hij vroeg het publiek in de zaal begrip voor eventuele voorlangslopende cameramensen die hij liefdevol wegzette als 'autisten', complimenteerde de partner van Lavinia Meijer met zijn smaak en verwonderde zich over de smaak van de harpiste. Zij was overigens ook degene die, vlak voor aanvang van het tv-programma, in het Kurhaus het voorprogramma mocht verzorgen. Een 'schnabbel', zoals Beckand het noemde. Wat hij direct corrigeerde. "Dit is natuurlijk een superschnabbel."

Na Meijers vertolking van Impromptu-Caprice, Op.9 van Pierné bleek het echter nog acht minuten te duren voordat de tv-uitzending zou starten. En hoe geoefend, charmant en rap van de tongriem gesneden Beckand ook is, het vooruitzicht zoveel tijd babbelend te moeten overbruggen, bracht hem zichtbaar in verlegenheid. Nu had hij natuurlijk de huishoudelijke mededelingen voor zijn rekening kunnen nemen die Solleveld juist achterwege had gelaten, maar uiteindelijk bleef het bij een openbare uitnodiging tot toiletpauze, waar ook nog eens niemand gebruik van maakte. Het eerdere gehaast bleek dus overbodig geweest te zijn. Maar positief uitgedrukt: het gala kon nu in alle rust beginnen.

Live-uitzending

De blazers van het Radio Filharmonisch Orkest openden de tv-uitzending op Nederland 2 met de Fanfare uit La Péri van Dukas.

Rode draad door het programma waren de drie overgebleven kandidaten voor de publieksprijs, die dit jaar voor het eerst de AVRO Edison Klassiek Publieksprijs heette. Na een eerste stemronde, waarin kon worden gekozen uit de 14 populairste klassieke albums van 2011, waren Fantasies

& Impromptus van Lavinia Meijer, De Notenkraker van Edwin Rutten en Schubert Impromptus van Arthur en Lucas Jussen overgebleven.

Arthur en Lucas Jussen

De broers wonnen vorig jaar hun eerste Edison voor hun debuutalbum en maakten dit jaar dus kans op hun tweede. Waarom dit zo was, bewezen zij met hun vertolking van Schuberts Polonaises No.1, die zij gezamenlijk op de piano uitvoerden. Zoals hij dat ook doet in zijn tv-programma Tiende Van Tijd, legde Beckand uit waarom Schubert zich vooral op het componeren van 'vierhandenspel' toelegde: dat was voor hem dé manier om zo dicht mogelijk bij zijn geliefde te kunnen zijn.

Edison Oeuvreprijs

De 'lifetime achievement award' was dit jaar voor dirigent Frans Brüggen, die beschouwd wordt als dé expert op het gebied van achttiende- en negentiende-eeuwse muziek. Hoewel hij al zes keer eerder een Edison won, sprak hij toch zijn dank uit aan de jury voor deze 'grote onverwachte attentie'. Hij beloofde 'stevig te zullen blijven werken' en eindigde met een strijdbaar "Leve de muziek, leve de kunst!"

Brüggen veroverde de wereld in de jaren '60 als blokfluitist. Daarom werd hem een hommage gebracht door 13 blokfluitisten van The Royal Wind Music. Zij speelden op 13 totaal verschillende blokfluiten Bransle uit Premier Livres De Danseries van Phalèse.

Edwin Rutten

Elke doordeweekse middag presenteert Edwin Rutten op Radio 4 het programma Muziekwijzer. Daarin is op woensdag een kwartier ingeruimd voor MiniMAX, een rubriek voor kinderen, ouders en grootouders. "Het zaadje moet vroeg geplant worden", legde Rutten tijdens het gala uit. Hij riep ouders op hun kinderen jong met muziek in aanraking te brengen en hen ook de mogelijkheid te verschaffen deel te nemen aan muziekonderwijs. Met zijn verhaal op basis van Tchaikovsky's De Notenkraker was Rutten genomineerd voor de publieksprijs.

Dat gold ook voor Lavinia Meijer, die aansluitend het Impromptu van Glière op haar harp speelde. De kanshebbers moesten echter nog tot het eind van de uitzending wachten om te horen wie van hen de meeste stemmen verzameld had.

Het debuut

Ondertussen kreeg de 27-jarige Hannes Minnaar de Edison uitgereikt in de categorie 'Het debuut'. Hij vertolkt op zijn eerste album Rachmaninoffs Eerste pianosonate en Sonatine & Miroirs van Ravel. Minnaars bevoegenheid bleek wel uit zijn opmerking dat hij altijd alles heeft willen laten staan om maar piano te kunnen spelen. Hij heeft dan ook niet het idee daardoor iets gemist te hebben. Toch had hij wel oren naar Beckands suggestie om na afloop van het gala langs te gaan bij Crazy Piano's (bij het Kurhaus om de hoek). "Daar hebben ze piano's en drank", verklapte de presentator.

Ook pianiste Khatia Buniatishvili en operazangeres Olga Peretyatko waren in de race voor de debutantenprijs. Laatstgenoemde zag die dus aan haar neus voorbijgaan, maar zong op het gala wel de aria Non Si Da Follia Maggiore van Rossini.

Het document

De Edison in de categorie 'Het document' was voor Arthur Rubinstein, The Complete Album Collection. Een monumentale box met 142 cd's, 2 dvd's en een boek. De Pool Rubinstein kreeg in 1945 het staatsburgerschap van de Verenigde Staten en speelde daarna nooit meer in Duitsland, omdat de oorlog hem zoveel familieleden had gekost. Hij stond er onder meer om bekend dat hij nooit studeerde. Sommige muziek zag hij voor het eerst in de trein onderweg naar een optreden. Beckand memoreerde dat Rubinstein ooit in het Kurhaus optrad. Dat was vier jaar na het legendarische optreden dat The Rolling Stones daar gaven. "Zo lang heeft het waarschijnlijk geduurd voordat de zaal weer toonbaar was."

Bij wijze van eerbetoon speelde de talentvolle Nederlandse pianiste Iris Hond de Prelude Opus 28 No.4 van Chopin.

De opera

Het Radio Filharmonisch Orkest, het Groot Omroep Koor en dirigent Jaap van Zweden kregen de Edison in de categorie 'De opera'. De award werd hen toebedeeld vanwege hun uitvoering van Wagners Parsifal. Zwarte kost, aldus Beckand, die in deze interpretatie een stuk lichter verteerbaar was. Dat kwam volgens Van Zweden doordat de orkestleden en solisten juist 'het doorschijnende in het werk' en 'het licht waaruit alles voortkomt' alle ruimte hadden gegeven. Hij stond aan de zijkant van het podium dan ook trots te kijken toen de blazers van het Radio Filharmonisch Orkest de introductie van Parsifal speelden.

De ontdekking

De een na laatste Edison-categorie waar tijdens dit gala bij werd stilgestaan, was die in de categorie 'De ontdekking'. In dit geval eigenlijk een herontdekking, want De Vuurvogel van Stravinsky is nu niet bepaald een nieuw, onbekend gebleven of in de vergetelheid geraakt werk. De uitvoering door het Franse orkest Les Siècles onder leiding van François-Xavier Roth, gespeeld op dezelfde instrumenten die Stravinsky in 1910 gebruikte bij de première van het stuk, maakt van De Vuurvogel echter een kakelvers, opnieuw betoverend en meeslepend stuk.

Publieksprijs

Zoals aangekondigd was van één Edison Klassiek de winnaar nog niet bekend: de AVRO Edison Klassiek Publieksprijs 2012. Deze werd uitgereikt door Clairy Polak, die van de gelegenheid gebruikmaakte om aan te kondigen dat zij vanaf 1 september aanstaande Maartje van Wegen zal opvolgen als presentatrice van het ochtendprogramma op Radio 4. Maar belangrijker was de bekendmaking van de winnaar van de publieksprijs. Die ging, met 40% van de stemmen, naar Lavinia Meijer.

Het was haar eerste Edison, die zij mede opdroeg aan haar platenmaatschappij Challenge Records. Op dat label verschijnt dit najaar ook een nieuw album van Meijer. Een van de werken op die cd, een compositie van Philip Glass, werd vervolgens door de harpiste gespeeld. Een breekbare afsluiting van een onverwoestbare gala-avond.

Klik [hier](#) voor het overzicht van alle winnaars van een Edison Klassiek 2012.

Hebt u de tv-uitzending gemist? Bekijk 'm dan [hier](#) alsnog.

Werner Schlosser